

Biblická hodina 19. 03. 2020

Úvodná pieseň: 574 - *Modlite sa a vrúcné proste Otca...*

Modlitba:

Ďakujeme za Slovo Bože, ktoré nás usmerňuje v najrôznejších situáciách. Prosme o požehnanie Jeho Slova medzi nami, aj keď žijeme v obmedzenom režime. Nech nám pomáha ako veriacim nájsť správny prístup k novej svetovej situácii. Prosme aj menovite za tých, za ktorých sa zvykneme modliť; za tých, ktorých problémy a zápasy poznáme, aby ich Pán posilňoval, viedol a podržal.

Kniha Prísloví 20. kapitola

Milí Bratia a milé Sestry, tieto tématicky spolu priliš nesúvisiace múdroslovné výroky spája fakt, že poukazujú na nemúdre, nerozvážne správanie sa aj s jeho dôsledkami.

¹Víno je posmievač a opojný nápoj výtržník, nie je múdry nik, koho premôžu.

Víno ako opojný nápoj sa považuje často za prostriedok uvoľnenia, avšak, kto nepozná mieru a sa mu podriadi, toho premôže. Neovláda sa, ale je ovládaný. Správanie sa človeka pod týmto vplyvom nie je múdre či rozumné, dokonca sám seba vystavuje riziku, že s ním nebudú jednať, ako by to mohlo byť za normálnych okolností.

²Hrozba kráľa je ako rev mladého leva, ten, kto ho rozhnevá, hreší proti sebe samému.

Kráľ má právo na spravodlivý súd, ale aj na prísny trest. Nie je dobré privodiť jeho hnev. Nie je múdre vyvolať spor s tým, ktorý je pri moci; vráti sa to ako bumerang.

³Pre človeka je cťou vyvarovať sa sporu, no každý blázon vybuchne.

Vôbec nie je potrebné hľadať spor; ak sa mu vie niekto vyhnúť, možno aj za cenu, že o niečo príde, je múdry. Kiež by sme netrvali toľkokrát na svojej pravde, či na tom, aby posledné slovo bolo naše!

⁴Lenivcovi sa nechce orať na jeseň, ale cez žatvu žobre a nič nemá.

Všetko má svoj čas, aj práca, aj odpočinok (čo nie je leňošenie). Oddialená, v pravý čas nevykonaná práca bude mať negatívne následky. Škoda, ak si to musíme uvedomiť, keď je už neskoro. Zlú situáciu si leňoch privodí sám, tým, že zmešká vhodný čas.

⁵Zámery v srdci človeka sú hlboké vody, rozumný človek z nich čerpá.

Rozumnosť umožní poznať a pochopiť (čerpať ako vodu zo studne) pravdu.

⁶Mnoho ľudí sa chváli svojou vernosťou, ale ktože nájde spoľahlivého muža?

Áno, mnohí sa chvália svojimi kvalitami (chýba im pokora, znak vysokej spoľahlivosti), ale skutočne obetavých, spoľahlivých ľudí je málo. Kto sa sám sebou chváli, asi taký nie je...

⁷ *Spravodlivý kráča v bezúhonnosti, blažené sú jeho deti, ktoré zanechal.*

Povzbudzuje a potvrdzuje nás toto slovo v tom, že „oplatí sa“ zostávať bezúhonným, i keď sa to zdá neprosperujúce trebárs pre našich potomkov. Všetci rodičia sa snažia svojim deťom toho čo najviac zabezpečiť. Avšak sú aj iné hodnoty, existuje aj duchovné imanie. Spravodlivosť otcov prináša prosperu i synom, ďalším generáciám („ale milosť preukazujem tisícom tých, čo ma milujú a zachovávajú moje prikázania.“ 2. prikázanie, 2Mojž 20,6). A nič sa nevyrovná Božiemu požehnaniu.

⁸ *Kráľ, čo sedí na sudcovskom stolci, preosieva svojim zrakom všetko zlé.*

Vladár nielen spravuje krajinu, ale vynáša aj rozsudky a rozhoduje spory. Odlišuje dobré od zlého, má odhaliť aj utajené veci. Preto nič sa neminie jeho zraku. Náš Boh ako kráľ, tiež má všetko pred svojim zrakom, nič jeho zraku neunikne.

⁹ *Kto môže povedať: „Ja som si srdce očistil, som čistý od hriechu?“*

Je to otázka, ktorá má v sebe aj jednoznačnú odpoveď: Nikto. Všetci sme zhrešili, nikto nie je spravodlivý. Srdce si očistiť, udržať sa od hriechu nikto nedokáže. Ale môžeme povedať: *Zbav ma hriechu yzopom a budem čistý, umy ma a budem belší ako sneh!... Zakry si tvár pred mojimi hriechmi a zotri všetky moje viny! Stvor mi čisté srdce, Bože, obnov vo mne pevného ducha!* (Ž 51,9-12)

¹⁰ *Dvojaké závažie a dvojaká miera — oboje sa protiví Hospodinovi.*

Aj keď nie sme obchodníci, ktorých láka možnosť takýmto podvodným spôsobom ukrátiť klienta a trochu si viacej zarobiť, treba vedieť, čo sa Hospodinovi protiví. Aj to, ak používame dvojaký meter na ľudí: inakšie hodnotíme a správame sa k tomu, kto je „naš človek“, a inak k tomu, ktorý je nám cudzí, nepriateľský a pod. Náš Pán nevyberá osoby a nedelí ich do žiadnych skupín - svoju lásku a milosť ponúka každému rovnako.

¹¹ *Už chlapec svojimi skutkami dáva najavo, či je čisté a správne jeho konanie.*

Veru, už v útlom detstve je poznať duchovné zameranie dieťaťa, ktoré sa potom v dospelosti rozvinie. Avšak treba ho k tomu viesť, vychovávať a usmerňovať ho.

¹² *Aj počúvajúce ucho, aj vidiace oko utvoril Hospodin.*

Ten, kto má akosi vrodené, že správne počuje a vidí veci okolo seba, má to ako dar od Boha; vidieť a počuť nie je naša schopnosť alebo zdatnosť, ale Boží dar.

¹³ *Nemiluj spánok, aby si neschudobnel, ale maj oči otvorené a nasýtiš sa chlebom.*

Vid' verš. č. 4. Určite nenabáda k tomu, aby sme prebdeli noci, ale aby sme deň použili k potrebným činnostiam a neoddávali sa leňošaniu a márnym činnostiam.

¹⁴ *„Zlé, je to zlé!“ vraví, kto kupuje, no keď odíde, už sa tým chváli.*

Aj na našich trhoviskách sa stretávame s týmto prístupom kupujúceho k tovaru aj k predavačovi, aby cenu znížil. Potom sa taký človek chvastá, ako lacno niečo získal. Bolo tomu podobne aj v Ježišovej dobe. Ale nie je to poctivé jednanie. Túžba po zisku nemá prevyšovať poctivosť.

¹⁵ *Jestvuje síce zlato a veľa rubínov, **drahocenným skvostom** sú však pery plné poznania.*

Rozumné slová sú nad zlato a drahokamy. Slová majú veľkú moc - i tie dobré, i tie zlé. Dobré slová majú vysokú cenu a vyzdvihujú aj hodnotu toho, kto ich vyslovil.

¹⁶ *Zadrž odev toho, kto sa **zaručuje za cudzinca**, a od toho, čo za cudzinku, vezmi zálohu!*

Nerozvážne a nezodpovedne sa za niekoho zaručiť máva i dnes fatálne následky na takého človeka. Zabrániť mu v tom nie je ľahké, však mu chýba múdrosť. Následkom svojho jednania môže prísť takmer o všetko.

¹⁷ *Človeku je lahodný **podvodom nadobudnutý chlieb**, no napokon má ústa plné štrku.*

Skutočne je zaujímavé pozorovať, že získať, dosiahnuť niečo nečestne, nejakou machináciou... je ako adrenalínový šport. *Ukradnutá voda je sladká* (Prísľ 9,17). Ale na čom nemôže byť Božie požehnanie, to úžitok neprinesie.

¹⁸ *Plány pripravuj **po porade**, boj ved' s rozvahou!*

Premyslieť si kroky, poradiť sa s rozumným, skúseným človekom je vždy na osoh nejakej veci. Ani do boja nemôže človek skočiť nerozvážne. Odvoláva sa na to aj Ježiš, nedávno sme čítali z Lk 14, 31-32: *Alebo keď má ísť kráľ do boja s iným kráľom, či si najprv nesadne a neporadí sa, či sa môže s desiatimi tisícami postaviť proti tomu, ktorý ide proti nemu s dvadsiatimi tisícami? Ak nie, vyšle posolstvo, kým je jeho protivník ešte ďaleko, a vyžiada si podmienky mieru.*

¹⁹ *Vyzrádza tajnosti, kto chodí a **ohovára**, nezačínaj si preto s tárajom.*

Veľmi dôležité varovanie. Takýto človek sa zpočiatku môže javiť ako zaujímavý, keď sa líška, a môže naše zmýšľanie ovplyvniť a ohromiť, ale pozor! Strhne so sebou tých, ktorí sa s ním spolčia a bude im na škodu. Ohovárača aj ohováraníu sa vyhýbajme, aj keď by to robil niekto zbožnými rečami. Nedajme sa omámiť lichotivými rečami zbožných frází, za ktorými sa skrýva jed.

²⁰ *Kto **zlorečí otcovi alebo matke**, tomu zhasne jeho lampa v hustej tme.*

Svelo lampy je symbolom života a šťastia. Ten, kto rodičov odmieta a opovrhuje nimi, sa dostane do nešťastia. Zaslúbenie dlhého života je spojené s 5. prikázaním: *Cti svojho otca a svoju matku, aby si dlho žil v krajine, ktorú ti dá Hospodín, tvoj Boh!* (2Mojž 20,12) Rodičia sú poverení Bohom, Jeho reprezentujú v živote svojho dieťaťa. Nevážiť si ich sa rovná odmietnutiu Stvoriteľa. Absencia tohto rešpektu a tejto úcty k rodičom je dôvodom mnoho problémov aj v dnešnej spoločnosti.

²¹ *Majetok na začiatku **rýchlo nadobúdaný** napokon nebude požehnaný.*

Rýchlo nadobudnutý majetok je obyčajne majetkom získaným nepoctivo, nasilu, na úkor niekoho. Všetko, čo je falošne získané, postráda požehnanie, nebude na radosť a blaho toho, kto ho chce užívať. Takto získal a stratil majetok - dedičstvo aj mánotratný syn. Nech nám záleží na požehnaní, na Pánovej priazni viacej, ako na zisku.

²² *Nehovor: „**Odplatím sa za zlé!**“ Dúfaj v Hospodina a zachráni ťa.*

Hospodín nás varuje pred odplatou a chce, aby sme mali voľné a slobodné srdce, nezafažené túžbou po pomste alebo odplate. Aby sme vedeli zveriť do Jeho rúk a spravodlivosti všetky krivdy, ktoré sa nám stanú. Neodplácajme zlým za zlo,

verme v Jeho spravodlivosť. Lebo napokon túžba po pomste zožiera nás samých a nabáda nás vziať si spravodlivosť do vlastných rúk.

²³ **Dvojaké závažie sa Hospodinovi protiví, falošná váha nie je dobrá.**

Vid' verš 4.

²⁴ **Kroky muža vedie Hospodin, ako môže človek svojej ceste rozumieť?**

Áno, Boh vie a vidí viac a ďalej ako človek. Preto my niekedy nerozumieme a nechápeme súvislosti okolo seba. Ale naše kroky riadi On a v tom môže byť naša nádej a naše bezpečie.

²⁵ **Pascou pre človeka je nerozvážne vyriechnúť: „Je to sväté!“, a iba potom zvažovať sľuby.**

Tu vyriechnúť „sväté“ znamená oddeliť, posvätiť niečo Hospodinovi či skladať Mu nejaký sľub. Je to vždy záväzok, ktorému má predísť rozvaha. Unáhlenosť sa vypomstí, môže sa stať dokonca pascou, pretože bude mať následky. Ako nepremyslený sľub daný Gibeoňanom (Joz 9), alebo Jefteho sľub (Sud 11)...

²⁶ **Múdry kráľ preosieva bezbožníkov a drví ich mlátiacim kolesom.**

Sú to drsné výrazy, avšak nie o krutosti. Je to obraz prečistenia a mlátenia obilia. To znamená, že múdry kráľ je obozretný pri trestaní, trestá skutočne iba bezbožníkov, u ktorých sa skutočne preukázala ich vina.

²⁷ **Hospodin stráži dych človeka, skúma všetky zákutia vnútra.**

Hospodin skúma naše vnútro, pretože On rozumie našim ľudským pohnútkam.

²⁸ **Milosrdenstvo a vernosť ochraňujú kráľa, milosrdenstvom podopiera svoj trón.**

Múdry panovník má nad sebou svojho Pána, preto je milosrdný a verný Jemu. Nemusí svoj trón strážiť násilím a mocou, ale jeho milosrdenstvo a spravodlivosť podržia a posilnia jeho vládu. Kiežby tí, ktorým sa dostalo moci, ktorí sú poverení vládnutím, dbali o túto múdrosť a nachádzali ju ako Boží dar. Modlime sa za nich.

²⁹ **Ozdobou mladých je ich sila, okrasou starcov sú šediny.**

Sila, nielen fyzická zdatnosť, ale duchovná - to je vždy prejav zrelosti. Je ozdobou mladých. A vtedy si vedia vážiť aj šediny a všetko, čo im predchádzalo v živote starcov, čiže predchádzajúcej generácie.

³⁰ **Zraňujúce údery vyčistia zlo a rany zákutia vnútra.**

Myslime tu na trest, ktorý niekedy bolí, zanecháva aj rany, ale zámerom trestu je dosiahnuť zmenu, očistu, záchranu. Teda takéto údery nie sú na škodu a takto spôsobené rany majú svoj účinok: varujú alebo odvracajú od zlého. Kiežby sme vedeli prijímať s pochopením, keď sa nám náš Pán venuje s takouto zachraňujúcou láskou... „Trestá, koho miluje...“ (457,1)

Evanjelium podľa Lukáša 18,1-8 Podobenstvo o vdove a sudcovi

¹ Rozpovedal im podobenstvo o tom, že sa treba stále modliť a neochabovať. ² „V jednom meste bol sudca, ktorý sa nebál Boha, ani človeka sa nehanbil. ³ V tom meste bola aj vdova, ktorá k nemu chodila s prosbou: ‚Zastaň sa ma proti môjmu protivníkovi!‘ ⁴ On síce dlho nechcel, no potom si povedal: ‚Čo sa aj Boha nebojím a človeka sa nehanbím, ⁵ zastanem sa

tej vdovy, keď ma už tol'ko uníva. Nech ma napokon nedokaličí!“⁶ A Pán dodal: „Počúvajte, čo povedal ten nespravodlivý sudca!⁷ Či sa Boh nezastane svojich vyvolených, ktorí k nemu volajú dňom i nocou? Vari bude meškať s pomocou pre nich?⁸ Hovorím vám: Hneď sa ich zastane. Ale či Syn človeka nájde vieru na zemi, keď príde?“

Milí Bratia a milé Sestry, i dnešné podobenstvo nie je v zbierke ostatných, ale je zaradené za rečou Pána Ježiša o príchode Božieho kráľovstva. Pohľad na toto podobenstvo nám otvára širšie spektrum: osvetľuje nielen situáciu z bežného života, ale obsahuje aj odkaz na očakávanie príchodu Pána.

Známa situácia zo všetkých čias: Ten, kto nemá zástancu, je slabý, úbohý, bezmocný (i v zmysle moci a vplyvu na druhých), obyčajne na to doplatí. Do tejto skupiny ľudí patrili predovšetkým vdovy. Nemali muža - zástancu, ochráncu, zabezpečovateľa živobytia a tak boli vydané na milosť-nemilosť iných. Nie náhodou sa zdôrazňuje v Starom zákone dôležitosť starať sa o vdovy a siroty, a tiež, že Hospodin je ich ochránca, a nezostane bez trestu ten, kto im krivdí.

V tejto súvislosti je podstatné, že sudca je falošný, skorumpovaný, ktorý si zákon vysvetľuje ako sám chce: „*sa nebál Boha, ani človeka sa nehanbil*“. Vodcom tých, ktorí reprezentujú spravodlivosť, má byť Hospodin, ako spravodlivý sudca. Sudca z podobenstva však, nakoľko sa nebál Boha, nebral vážne ani Jeho zákony - teda zákon si vykladal a používal podľa svojich predstáv a priorit. Mal sudcovskú moc, ktorú zneužíval, ako sa mu chcelo.

Je až prekvapujúce, že k takému sudcovi sa vybrala vdova prosiť o spravodlivosť. Na jej mieste by sme asi povedali: načo tam chodiť, veď aj tak sa ma nezastane, aj tak sa mi nedostane spravodlivosti. Inej možnosti však podľa zákona niet, svojvoľne sa veci nevybavujú a svojprávie vedie k anarchii. Táto vdova ani nebola v situácii, že by mohla konať niečo z vlastnej iniciatívy. A teda vydá sa na cestu, ktorá sa zdá byť bezvýhodisková.

Nevieme, o aký spor išlo, kto jej krivdil, kto jej ubližoval, voči komu sa domáhala spravodlivosti. Podľa tej situácie sa predpokladá, že asi mohlo ísť o nejaký majetkový, dedičský spor. Dôraz je na tom, že ukrátená vdova je v tejto veci vytrvalá. Nie je násilnícka, nerobí scény a nedáva žiadnu zámienuku k tomu, aby mohla byť odmietnutá. Len je vytrvalá vo svojej veci a vo svojej prosbe. Natol'ko, že sudca už má dosť jej nekonečných návštev a prosieb - pritom mu nedala dôvod, aby ju za niečo nevhodné mohol odohnať. Napokon, len aby sa jej už zbavil a mal od nej pokoj, tak jej vyhovie. Nie aby učinil zadosť spravodlivosti, ale čiste z egoistických dôvodov.

Treba však vidieť, že v našom podobenstve bola vo svojej veci vdova v práve, len sa jej to právo automaticky nedostalo. Nejde teda o povzbudenie, že si máme vytrvalosťou a násilnicky vybaviť, čo sa inakšie nedá; alebo aby sme si mysleli, že keď niekto niečo veľmi chce a v tom vytrvá, tak to získa. V úvode sme vyslovene počuli, že Ježiš „*Rozpovedal im podobenstvo o tom, že sa treba stále modliť a*

neochabovať. “ Teda podobenstvo vyzýva k vytrvalosti na modlitbách, bez ohľadu na nepriaznivé okolnosti. Lebo práve tie okolnosti, ak si predstavíme, že čo sa môže alebo nemôže stať, nás vedia dobre odradiť, že to aj tak nemá zmysel... Koľko našich predsavzatí k modlitbám stroskotalo už pre takúto argumentáciu!

Bratia a Sestry, preto je hlavnou myšlienkou a otázkou pre nás dnes, ako sme vytrvalí na modlitbách? Dodá nám istotu vedieť, že je to účinný prostriedok predkladať pred Pána, pred spravodlivého sudcu naše veci? Vytrvalosťou aj u nespravodlivého sudcu sa dalo dosiahnuť spravodlivosti. Nebeský Otec, náš Boh však je spravodlivý. Jemu na nás záleží, on nás miluje. „*Či sa Boh nezastane svojich vyvolených, ktorí k nemu volajú dňom i nocou? Vari bude meškať s pomocou pre nich? Hovorím vám: Hneď sa ich zastane.*“ Výsadou vyvolených teda je úpenlivá, vytrvalá modlitba ako spoločenstvo s nebeským Otcom.

Ale či voláme k Nemu, a ak voláme, či vpravde k Nemu voláme? A či dňom a nocou - čiže neprestajne, vytrvalo sme s ním v kontakte - lebo sme si vedomí, že to je jediná cesta, jediná možnosť pre nás? Máme pri tom aj vedomie, že On nás neodbije, ale sa nás zastane?“ *Ale či Syn človeka nájde vieru na zemi, keď príde?*“ Viera, kde je naša viera? Má sa prejaviť práve modlitebným životom a vytrvalosťou v dôvere k nášmu Pánovi.

Záverečná modlitba:

Ďakujeme za možnosť modlitby aj v tomto čase, za to, že Pán nás nedal do karantény čo sa týka hľadania Jeho slova. Ďakujeme za Jeho prozreteľnosť, ktorou riadi náš život, aby sme sa v tomto pôstnom období odvrátili od mnohých vecí a hľadali Jeho blízkosť, stíšenie pred Ním

Vyznajme s pokorou, že panikárime, sme zúfalí, príliš ustarostení, sebeckí. Ťažko prijímame vzniknutú situáciu. Hľadáme vinníkov, a nevidíme, že je za všetkým náš Boh, ktorý vie, čo a prečo tak koná.

Prosme o pokoj a dôveru. S dôverou vložme svoje životy, zdravie ako aj našich blízkych do Jeho rúk. Prežívajme spoločenstvo veriacich pred Jeho trónom na modlitbách. Prosme o vytrvalosť, veď máme spravodlivého milujúce Otca v nebesiach, ktorý vydal svojho Syna na smrť za našu spásu. Prosme o to, aby sme vedeli rozpoznať a nájsť skryté požehnanie, ktoré On pre modlitebníkov pripravil. Modlime sa za zdravotníkov, za zodpovedných štátnikov, za nakazených a bojujúcich o život. Modlime sa za každého, aby čím viacej ľudí pochopilo, že táto pandémia je zvláštnym Božím oslovením, lebo jeho tiché slovo zostalo nepovšimnuté - ale Jemu na nás záleží. Vidíme, že Božia milosť je pripravená, aby nám pomohol. Veď je Spasiteľom, Vysloboditeľom...

Otče náš...

Požehnanie: Boh pokoja nech nám dá svoj pokoj. Amen

Záverečná pieseň: 582 - Veriť ma uč Pane, prosiť ma uč...